

HAN REVOLUCIONAT INTERNET I DE RETRUC, LA NOSTRA VIDA. AMB LES NOVES TECNOLOGIES HEM PASSAT DE SER CONSUMIDORS PASSIUS A USUARIS CREATIUS QUE ELABOREM I COMPARTIM CONTINGUTS, VALOREM INFORMACIONS I ESTABLIM NEXES AMB ALTRES INTERNAUTES. CINC EXPERTS REFLEXIONEN SOBRE LA INFLUÈNCIA DE LES XARXES SOCIALS I ENS AVANCEN EL SEU FUTUR.

**PER ÀLVARO MARTÍNEZ
FOTOGRAFIES SCOTT
CHASSEROT**

Per a decepció dels qui gaudeixen quan veuen les baralles dels contraris a Facebook contra els qui s'exposen penjant fotos en banyador a la platja, Internet sempre ha estat un fenomen cooperatiu i social. Abans de l'aparició de Twitter i Facebook, els blogs ja servien per mantenir converses i crear comentaris, els xats ja acollien discussions fructuoses i els fòrums reunien milers d'aficionats a tota mena d'activitats que compartien opinions i coneixements. Aleshores, per què tot d'una s'ha començat a parlar de xarxes socials?

En els darrers anys han anat apareixent unes plataformes a Internet que, d'una manera senzilla, es dediquen a posar de manifest els enllaços entre les persones d'un grup, alhora que enllacen grups d'amistat entre si. Algunes, per voluntat o a força de costum, s'han especialitzat a organitzar les converses entorn a determinades activitats o interessos: YouTube (videoaficionats), MySpace (músics) i la Tafari o Menéame (observadors aferrissats de l'actualitat). D'altres, com Twitter o Facebook, funcionen simplement com una col·lecció de fitxes personals de molts usuaris, on els internautes podem mostrar la nostra adhesió a una convocatòria, compartir fotografies o comentar experiències. Ja no sorprèn que la pantalla de l'ordinador ens

informi de la botifarrada que organitza la gent de la nostra colla, ens mostri les darreres propostes d'un candidat a les eleccions o ens ajudi a buscar amics per anar a un concert. Tot això gràcies a les webs que "ens permeten veure una dimensió addicional de la informació incorporada en els usos i costums de l'ésser humà des que és un animal social". Ho diu **Enrique Dans**, professor de Sistemes d'Informació a l'IE Business School i autor d'un dels blogs en castellà més llegits del món. D'acord amb la seva explicació, són elements socials en una web d'aquest tipus aquells que "faciliten un ús social de la informació: que pugui ser valorada, votada, comentada i reenviada, i permeten, en definitiva, una major interacció de l'usuari amb la informació". A ningú no li vindrà de nou, són serveis que s'han instal·lat en la nostra quotidianitat. Però fins a quin punt han canviat la nostra manera de fer?

RELACIONAR-SE A LA XARXA

Facebook i Twitter en sentit estricte no són xarxes socials, sinó interfícies que proporcionen una projecció a Internet a xarxes socials que ja existeixen (és a dir: grups d'amics i coneguts). No servien de res si no hi hagués gent que de partida es coneix i comença a elaborar contin-

gu i a compartir-lo en aquestes plataformes. Com que part de la interacció es porta a terme a través d'un canal que ens és nou, la manera de relacionar-nos i la mateixa identitat es veuen afectades.

Potser seria més precís dir que s'alteren les nostres identitats. Perquè en tenim diverses. Això almenys és el que va deixar escrit en una tesi doctoral **Francis Pisani**, periodista especialitzat en noves tecnologies que ha impartit classes a la Universitat de Califòrnia-Berkeley i a la Universitat de Stanford, entre d'altres. L'argumentació busca suport en el fet que no ens comportem de la mateixa manera en el nostre rol de treballadors, en el de marits o mullers o en el d'amics, per exemple. "Crec en la identitat-xarxana: anem saltant d'una identitat a l'altra", explica Pisani. "L'era de les xarxes socials ens permet assumir millor la multiplicitat d'identitats: podem tenir un blog, a Facebook podem fer llistes de gent i mostrar-nos de manera diferent segons a quin grup... i tot això facilita aquest joc fonamental".

En alguns aspectes la interacció a les xarxes socials és més pobre. D'aquesta opinió és **Pere Marquès**, professor de Tecnologia Educativa al Departament de Pedagogia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona. "La comu-

BEGOÑA GROS

Vicerectora d'Innovació de la UOC, Gros és especialista en tecnologies de la informació i la comunicació en la formació i l'aprenentatge.

LES XARXES FACILITEN L'APRENTATGE: NO NOMÉS ACCEDIM A LA INFORMACIÓ, SINÓ QUE LA COMPARTIM I L'ELABOREM

nicació és menys rica, ens perdem coses, encara que alguns serveis ens permeten intercanviar imatge i veu”, apunta. “Ara mateix, en aquesta conversa que estem tenint per telèfon també ens estem perdent coses, però, malgrat tot, la tecnologia ens permet fer un treball que difícilment podríem fer sense ella: és suficient per al que necessitem”, explica Marquès.

Una altra dificultat que plantegen aquestes noves plataformes és establir la frontera d'allò que és públic i allò que és privat: a les xarxes socials cadascú té casa seva, però les finestres són molt amples. Aquells que segueixen a Twitter personatges famosos (s'hi apropen més dels que sembla) aprecien poder llegir comentaris sorneguers, políticament incorrectes o fins a cert punt íntims de les persones que admiren. Cada servei gestiona aquesta frontera com millor li convé. A Twitter la porta sempre és oberta i la conversa és com en un bar: podem escoltar totes les discussions, però només podem explicar secrets (missatges privats) a les persones amb qui tenim un grau més alt d'afinitat, que són aquelles que han demostrat el seu interès “seguint” el llistat de missatges que publiquem.

L'equivalent a Facebook és la petició d'amistat, però en aquest cas ha de ser acceptada pels dos: qui fa la petició i qui la rep. Tot i així molts

continguts estan a la vista de tothom, a Facebook i en altres webs: són diversos els serveis que creen un perfil i conformen una personalitat digital. “Personalment crec –apunta Pisani–, i és una opinió compartida amb altres acadèmics, que estem passant d'una era de pertinença a grups concebuts com a caixes a una era en què el que compta són les relacions en xarxa: ja no es tracta de pertànyer des del naixement per tota la vida a un grup, es tracta d'establir contactes per fer coses amb objectius concrets”.

INTERNET PER EDUCAR

Recuperar la definició estricta de xarxa social ens porta a dir que es necessiten almenys tres elements perquè n'hi hagi una: dues persones i un enllaç entre elles. Per exemple: un professor i un estudiant. La xarxa social que s'esdevé en una classe, però, acostuma a ser força més complexa. I la informació que pot gestionar i preparar és molt més rica. **Begoña Gros**, investigadora de la Universitat Oberta de Catalunya especialitzada en la integració de les tecnologies de la informació i la comunicació en la formació i l'aprenentatge, defensa que “les xarxes socials ens faciliten l'aprenentatge perquè no només accedim a la informació, sinó que la compartim i l'elaborem”. “Les eines 2.0 –conti-

nua– les podem utilitzar per generar debats, elaborar coneixement de forma col·laborativa, reflexionar sobre el que estem aprenent, compartir recursos per aprendre, etcètera”.

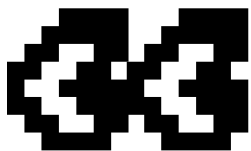
Pere Marquès és d'una opinió similar. “A l'estudiant, les xarxes socials li donen més autonomia, cosa que avui sabem que és molt important (per a l'estudiant i per a qui no ho és)”, apunta. “Li permeten accedir pel seu compte a més informació, no només a través dels cercadors, sinó gràcies a l'ajuda dels companys, alhora que el preparen per anar aprenent continuament (que és el que la societat li reclama): molts dels grans autors de ciència-ficció ni s'havien fet la il·lusió de pensar que Internet podria arribar a existir”.

Aquest pedagog considera que utilitzar Internet no vol dir necessàriament aprofitar-se de la funció de copiar i enganxar. “Des de la posició del professor, el fet que els alumnes tinguin més possibilitats per documentar-se i resoldre problemes també és positiu, sempre que la seva visió sigui la d'un professor del segle XXI: si és dels que encara encarrega treballs perquè els alumnes els facin i valora només el resultat, ho veurà negativament. L'important no és lliurar un treball ben fet, que també, sinó la manera com l'estudiant és capaç de presentar-lo i defensar-lo, i les xarxes socials els ajuden a fer-se ex-

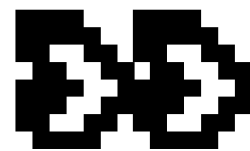

PERE MARQUÈS

Professor de la UAB, fa un exhaustiu compendi de les tecnologies de la informació i la comunicació a la web: peremarques.pangea.org.

MALGRAT LES LIMITACIONS, LA TECNOLOGIA PERMET FER UN TREBALL QUE DIFÍCILMENT PODRÍEM FER SENSE ELLA

perts en el tema, a interioritzar la informació”.

El debat sobre la falta de fiabilitat de les dades trobades a Internet sembla superat, perquè hi ha consens en el fet que cal assegurar-se que les informacions són correctes amb independència del suport en què s’hagin obtingut. En aquest sentit, Begoña Gros comparteix optimisme amb Marquès: “Fa uns anys, tothom criticava la fiabilitat de la Viquipèdia i ara hem après com utilitzar-la i tenim criteri per contrastar les dades que ens proporciona. El més urgent és que el professorat doni aquesta formació als nens i adolescents: l’escola no pot viure al marge de la xarxa i em sembla molt malament que alguns centres no deixin connectar-se a xarxes socials”.

FACEBOOK I TWITTER PER A TOT

A remolc de l’èxit de les grans xarxes socials, n’han aparegut d’altres que han fet certa fortuna, sobretot les dedicades a activitats concretes. És el cas de Flickr, a cura de la veterana Yahoo!, que té en la fotografia el seu centre d’activitat: qualsevol aficionat amb una càmera compacta pot obrir el seu àlbum, classificar les seves fotografies en grups oberts on participen diverses persones i intercanviar comentaris amb ells. Un altre exemple és la web Last.fm, que es pot con-

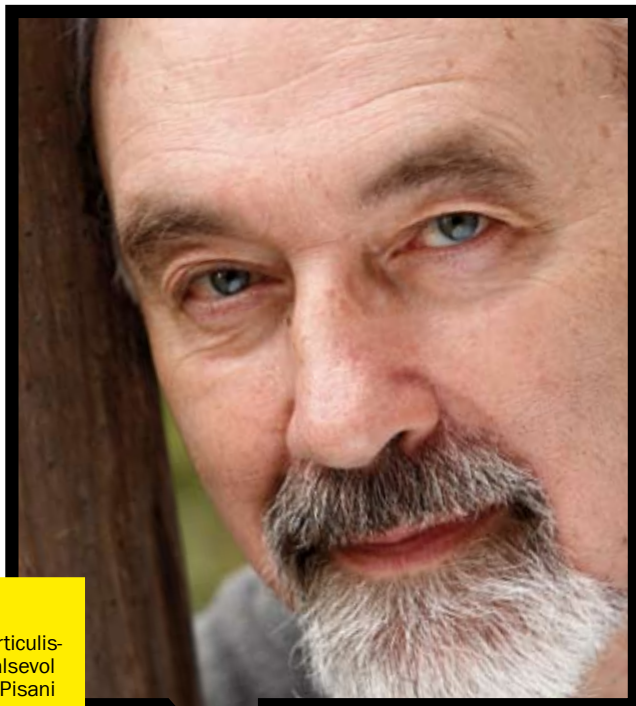
nectar amb molts reproductors per traçar un perfil dels nostres interessos musicals. Un cop indiquem que un usuari és amic, ens explica quins artistes escoltem tots dos, a més de mostrar-nos tota mena d’estadístiques. També permet elaborar de manera cooperativa les biografies dels grups de música que més ens agradin.

De xarxes socials, n’hi ha per a tots els gustos: Endomondo és per als esportistes que vulguin compartir les rutes que fan quan surten en bicicleta o a córrer. Els participants a Endomondo es poden reptar els uns als altres per comprovar qui d’ells acaba una ruta d’un nombre determinat de quilòmetres en menys temps, encara que es trobin en parts del món diferents. D’altres, en canvi, s’utilitzen en entorns professionals. És el cas de LinkedIn, on en lloc de tenir un ‘mur’ o un ‘perfil’, l’usuari té un currículum i pot demanar a excompanys o a antics caps que expliquin al món per quines raons és un bon treballador.

No és d’estranyar que proliferin aquesta mena de webs que, en resum, ens posen en contacte els uns amb els altres. “Resulta evident que les accions de tercers condicionen en diferents graus les nostres, i que aquesta influència acostuma a ser més gran quan considerem aquests tercers com a ‘referents’ o ‘confiables’”, comen-

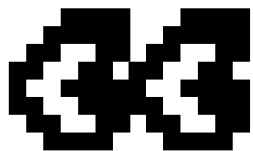
BLOGS QUE NO US HEU DE PERDRE

Hi ha blogs de gairebé qualsevol tema imaginable. Històries de la ciència –*historiadelaciencia.blog.cat*– és una font inesgotable de curiositats sobre investigadors il·lustres i anècdotes que han fet avançar el nostre coneixement sobre el cosmos. Per als qui prefereixen els ratolins i els teclats, *Bitologies –blogs.ccrvtv.com/bitologies.php* – pot ser un bon punt de trobada on llegir articles sobre informàtica amb una clara voluntat didàctica. Esbudellant estàndards –*esbudellat.net*– i *gnulinux.cat* són els blogs indicats per a programadors i els usuaris fidels del programari lliure. Donada la semblança entre la blogosfera i la biblioteca de Babel, no és d’estranyar que també hi hagi lloc per a la literatura: Els de dalt –*elsdedalt.blogspot.com*– recull citacions i comentaris dels literats que els simples mortals “de baix” admirem. I a Gent Normal –*gentnormal.com*– també parlen de llibres, però no oblidem la música, el cine i la televisió.

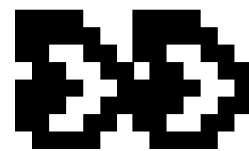

FRANCIS PISANI

Professor, escriptor, articulista i bloguer, des de qualsevol plataforma l'opinió de Pisani és sempre respectada quan parla de noves tecnologies.

JA NO ES TRACTA DE PERTÀNYER TOTA LA VIDA A UN SOL GRUP, SINÓ D'ESTABLIR CONTACTES PER FER COSES AMB OBJECTIUS CONCRETES

ta Enrique Dans. “Les xarxes socials permeten que aquestes xarxes d'influència romanguin davant els nostres ulls amb independència d'altres factors com limitacions d'espai o temps, cosa que proveeix el nostre univers informacional i la nostra interacció amb el món d'una dimensió social que abans estava condicionada a trobades o comunicacions puntuals”.

Per a Pere Marquès, lluny de mitificar-les o defenestrar-les, la clau és considerar les xarxes socials com una alternativa que amplia el catàleg d'opcions disponibles per a l'intercanvi d'impressions. “Es tracta d'una opció més que tenim: hem de triar la millor per a cada cas. Si hi hagués algú que volgués vehicular-ho tot a través de la xarxa, a llarg termini, tindria problemes, perquè la comunicació presencial entre les persones ens aporta coses que no ens podem perdre. Però per demanar informació o suport a la gent, fer treballs de col·laboració i aquesta mena d'assumpes no li veig el problema: en funció de les circumstàncies i els objectius hem de triar les eines que considerem més idònies i ser conscients que cadascuna té les seves peculiaritats”.

Malgrat l'extraordinària popularitat que han assolit, no tothom jutja tan favorablement aquesta mena de serveis. “Les eines com els fóruns i els blogs permetien una interacció més

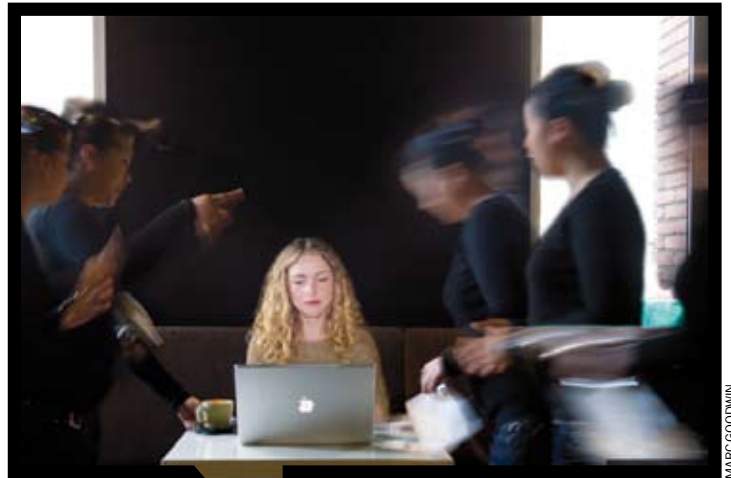
propera entre els seus membres, les webs tipus Facebook tan sols permeten una comunicació molt rudimentària: adhesió (el botó 'M'agrada') i un simple coneixement de la marca (publicitat sense més). Es tracta d'esglaons de la comunicació en què l'emissor d'un missatge se sent molt còmode quan no vol sentir la resta”. Són les paraules de **José Alcántara**, autor del llibre *La sociedad de control* i membre de la Sociedad de las Indias Electrónicas, empresa dedicada a l'anàlisi de xarxes.

XARXES GEGANTS AMB PEUS DE FANG

A l'assaig *La sociedad de control*, Alcántara inventaria les diferents amenaces que el model de negoci de les xarxes socials comporta per als usuaris, segons el seu parer. “Facebook és sobretot un clavegueró d'informació personal –apunta–, des de la més valuosa (qui són els teus contactes) fins a la més nimia (què m'agrada? M'agrada la Pepsi?)”. També Francis Pisani creu que aquest tema és un dels principals punts febles d'aquestes plataformes tan populars. “Hi ha una certa fragilitat: la qüestió de la seguretat i la privadesa, i hi pot haver un accident que ens desencanti molt. El juny de 2009 Facebook va créixer molt menys que el mes anterior en nombre d'usuaris: s'havien sabut di-

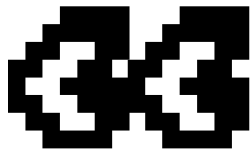
LECTURES PER SABER-NE MÉS

De vegades, els bits i la cel·lulosa competeixen. En altres ocasions, però, els fenòmens nascuts a cadascun d'aquests mons adquireixen tanta importància que no poden ignorar-se. *Exprime Twitter* és un bon recurs per aprendre a escriure en 140 caràcters, i més si els consellers són Sarah Milstein i Tim O'Reilly, responsable de la popularització del terme “Web 2.0”. La xarxa social més utilitzada també té un llibre de referència: *Facebook*, de Juan Faerman, reflexiona sobre la web de moda amb una bona dosi de sorna. Alguns assaigs poden servir per contextualitzar aquest món d'una manera sòlida: *Blogs y medios*, de Juan Manuel Noguera Vivo, explica la blogosfera des de la perspectiva acadèmica amb un prologuista autoritzat: el professor de periodisme José Luis Orihuela. I per entendre aquestes plataformes des de l'anàlisi de xarxes socials, el títol indicat és *El poder de las redes*, de David de Ugarte.

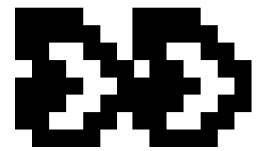

ENRIQUE DANS

Professor a la IE Business School des de l'any 1990, és un estudiós dels efectes de les tecnologies en persones i empreses.

CADA VEGADA, LES XARXES ESTENDRAN EL SEU ÀMBIT D'ACTUACIÓ A UN NOMBRE MÉS GRAN D'ASPECTES DE LA VIDA DE LES PERSONES

verses notícies sobre la falta de respecte a la privacitat per part de Facebook. Això mostra que hi ha una certa sensibilitat”.

Els canvis que s'estan esdevenint en les plataformes més populars i la confrontació d'idees que es destilla dels debats que les envolten conviden a conjecturar cap a on sembla que avançaran les xarxes socials en el futur. Una de les possibilitats que s'entreveu a l'horitzó és, precisament, l'aparició de serveis més respectuosos amb la privadesa dels seus usuaris. “Veurem alternatives que fins ara no s'han plantejat. Una és Diaspora*, que vol ser no centralitzada, i l'altra és del tipus Path, que no et permet tenir agregades més de cinquanta persones. Facebook dona un servei únic i impressionant, però no mancat de fragilitat”, insisteix Pisani.

Diaspora* és un projecte encara en desenvolupament, que pretén crear una mena de Facebook distribuït: en lloc de desar totes les dades de tots els usuaris en un únic conjunt de servidors (com els de Facebook), cada mur desarà les dades d'un usuari en un servidor diferent. Cada persona amb prou coneixements tècnics podrà allotjar el seu mur en un servidor propi (és a dir, un ordinador sota el seu control), i podrà interactuar amb els murs d'altres persones, però els continguts quedaran desats en diferents servi-

dors. L'objectiu és disseminar la informació perquè l'usuari en tingui el control. És impossible esborrar del tot una fotografia un cop penjada a segons quina web: encara que donem l'ordre d'eliminar-la, Facebook en conserva una còpia.

DESCENTRALITZACIÓ I SELECCIÓ

El fet que les webs socials actuals obeeixin a un model centralitzat fa que es concentri molta informació de moltes persones en molt poques mans. Al cap i a la fi, els gestors i propietaris dels servidors que permeten proveir el servei no els coneixem personalment, però milions de persones els comuniquem les nostres intimitats, gustos i debilitats. Diaspora* pretén plantejar una alternativa a aquest model, per això també inclourà eines més senzilles que ajudin aquelles persones que no disposin de prou coneixements perquè puguin muntar-se el seu propi mur.

Path, en canvi, també és centralitzat com Facebook (desa totes les dades de tots els usuaris en un mateix lloc), però és més sensible a la preocupació per la privacitat. La limitació imposada als usuaris, que només poden compartir els seus continguts amb cinquanta persones, té per objectiu garantir que cap informació delicada

no va a parar a males mans, confiant que en la tria se seleccionaran només aquelles coneixences més dignes de confiança.

Una altra de les tendències que s'observa és la interacció cada vegada més gran d'aquestes pàgines web amb els telèfons mòbils i les tauletes com l'iPad i la Samsung Galaxy. Cada cop més, s'esperona a informar de les coordenades exactes des de les quals l'usuari publica els continguts, gràcies als localitzadors GPS que incorporen aquests dispositius, i es promociiona l'enviament instantani de fotografies.

Des d'una perspectiva més general, Enrique Dans preveu que “les xarxes socials estendran el seu àmbit d'actuació cada vegada a un nombre més gran d'aspectes de la vida de les persones”, cosa que ens portarà a fer-les servir “cada cop per a més coses, des del consum fins a la política”. La immediatesa i l'agilitat amb què es poden atendre i resoldre determinats assumptes quan estem sempre interconnectats, a judici del professor de la IE Business School, representa la “materialització del 'sentit social', de la retroalimentació a través de la teva xarxa”. “És una cosa que tindrà influència en tot allò que fem, des d'allò més frívol a allò més comercial i en àmbits com el pensament i els assumptes públics”, sentència Dans.

COMPARTIR O ROBAR?

**ENS
AGRADA?**

COMPARTIR ARXIUS O ROBAR CONTINGUTS? LA POLÈMICA ESTÀ SERVIDA I AVANÇA DES DE LA XARXA CAPS ALS TRIBUNALS. MÉS ENLLÀ DELS DILEMES ÈTICS I ARTÍSTICS, I ELS ESTRALLS ECONÒMICS QUE HA CAUSAT A LES INDÚSTRIES CULTURALS, LA REALITAT DEMOSTRA QUE LA XARXA HA CANVIAT LA NOSTRA FORMA DE CONSUMIR MÚSICA, CINEMA I TELEVISIÓ.

Poques són les persones que poden afirmar, sense mentir, que mai no han descarregat un CD d'Internet, no han vist cap capítol d'una sèrie o no han portat les crispets davant la pantalla de l'ordinador per gaudir d'una bona pel·lícula. És un costum que hagués estat impossible sense l'impuls social present a Internet. Napster va ser, el 1999, el pioner de les xarxes d'intercanvi: es tractava d'un programa que permetia a altres persones, connectades al servei, copiar la música d'un ordinador qualsevol, a canvi que la música que ells tenien també pogués ser copiada. El 2001 va deixar d'operar per ordre judicial, però va passar el testimoni a altres iniciatives similars fins que va arribar l'eMule, que encara avui gaudeix d'una extraordinària popularitat.

Les entitats de gestió de drets d'autor, com era de preveure, han reaccionat –sovint per la via judicial– de manera virulenta contra aquestes activitats, cosa que ha fet que moltes persones que fins fa poc empraven xarxes d'intercanvi s'hagin refugiat en serveis de visionat de pel·lícules, webs d'enllaços de films i grans discoteques com Spotify, que dona accés a un catàleg de més de deu milions de peces. Aquesta tendència s'ha posat de manifest especialment a França, on des de l'aprovació d'una severa llei que persegueix l'eMule i similars, les webs de

descàrrega directa (com www.vagos.es i www.taringa.net) han augmentat sensiblement el nombre d'usuaris. Aquests tipus de webs, encara que no utilitzin xarxes d'intercanvi, també tenen en la col·laboració dels internautes el combustible que les fa funcionar.

BIBLIOTEQUES DE DESCÀRREGUES

Compartim.cat (www.compartim.cat) i JoEscolto (goescolto.tarry.cat) són dues de les webs més populars dedicades principalment a les descàrregues de música en català. Els responsables de la primera tenen molt clar que sense el component social i la participació dels internautes una web d'aquesta mena té dificultats greus de supervivència: “La web és de tots, i cal que tots hi col·laborem per mantenir-la tal com està ara”, deixen escrit al seu text de presentació.

La persona que hi ha darrere de JoEscolto, que prefereix no veure escrit el seu nom, també posa molt d'èmfasi en la paraula “compartir”. “Moltes vegades un amic em venia a demanar un CD que jo tenia, o al revés”, explica. “Em va semblar més pràctic, en comptes d'anar amb el pendrive amunt i avall, fer la web”. I ara, unes cinc mil persones la visiten cada mes per aconseguir un dels 170 CD que compendia. “JoEscolto no té res a veure amb robar –assegura–. Si tu tens

una bici, jo no, i agafo la teva... això és robar. En el cas de la música ningú no s'està quedant sense res, encara que la gent descarregui”.

TOTS SOM, ALHORA, CONSUMIDORS I PRODUCTORS

Estan apareixent noves formes de consum cultural gràcies a la facilitat amb què s'estén la informació per la xarxa i a l'existència d'un grup de persones relativament gran interessat a col·laborar i generar els recursos que calen per posar milions d'obres intel·lectuals a l'abast de qualsevol internauta. El primer gran canvi és l'accessibilitat. Si tenim ganes de veure el nostre capítol preferit dels Simpsons no cal esperar que el repeteixin a la tele: el podem veure gratis a tres cops de clic.

Però no només és això. Algunes aplicacions són especialment indicadores del canvi de paradigma. La plataforma Miro (www.getmiro.com) pot servir d'exemple: conté un reproductor en el qual es poden veure centenars de canals de televisió per Internet. Qualsevol internauta en pot crear un amb eines molt fàcils d'utilitzar i nodrir-lo de programes de televisió senzills o complexos, enregistrats amb la càmera mòbil o amb mitjans més professionals, en funció de les possibilitats de cadascú.

'BLOG'

ELENA TRAPÉ

Abans de la seva posada de llarg amb 'Blog', va dirigir els curts 'No quiero la noche' i 'Pijamas', i la 'TV movie' 'La ruina'.

LES NOVES GENERACIONS HAN INCORPORAT LES XARXES SOCIALS AL SEU MÓN D'UNA FORMA MOLT MÉS NATURAL QUE AQUELLS QUE S'HI HAN HAGUT D'AVESAR, SOVINT, SUPERANT CERTS PREJUDICIS. PER QUÈ I COM FAN SERVIR LES NOVES TECNOLOGIES? AQUEST ÉS EL TELÓ DE FONDS DE LA PEL·LÍCULA 'BLOG', EL DEBUT DE LA DIRECTORA BARCELONINA ELENA TRAPÉ.

PER VIOLETA KOVACSICS FOTO SCOTT CHASSEROT

El proper 21 de gener, la debutant Elena Trapé arriba a la nostra cartellera amb *Blog*, una pel·lícula sobre l'amistat entre un grup d'adolescents amb Internet i les noves maneres de relacionar-se com a tema de fons. El gruix de *Blog* el formen les gravacions de les noies, que expressen les seves intimitats davant de la càmera amb absoluta espontaneïtat. Amb la seva *opera prima*, Trapé ha fet una autèntica immersió en el món dels adolescents i de les xarxes socials, tema sobre el qual reflexiona en aquesta entrevista.

En el moment en què es comença a gestar la pel·lícula, el fotoblog i els blogs estaven molt de moda. Ara, en canvi, la gran xarxa social és Facebook. Com has notat aquest canvi respecte a les nenes protagonistes de *Blog*?
Al principi, per a les nenes, el Facebook era una cosa per a gent gran; elles es movien molt més amb el Messenger i el fotoblog. Ara totes tenen Facebook, però l'eina per xatejar continua sent el Messenger per damunt de tots.

Com va sorgir la idea de fer un fotoblog durant el rodatge de la pel·lícula?
Totes les nenes tenen fotoblog, Facebook i tot. Quan vam començar el taller d'interpretació que vam fer amb les nenes durant la preparació de la pel·lícula, ens va semblar que tenir un fotoblog conjunt era una manera molt maca de fer grup. També era útil per a nosaltres, perquè a les noies els resultava més fàcil explicar algunes coses en el fotoblog que dir-nos-ho a nosaltres. Vaig poder accedir als fotoblogs de

les nenes i algunes de les coses que vaig llegir-hi estan incloses a la pel·lícula.

Quines diferències trobes entre l'actual generació d'adolescents i la teva?

Les dinàmiques de grup, els complexos, la necessitat de sentir-se acceptat i tot això és igual que en la meua generació. El que elles escriuen al seu fotoblog és el mateix que el que jo podia escriure al meu diari quan tenia la seva edat; però allò que jo entenc com a íntim i privat, ells no ho entenen igual. A mi em sembla que penjar segons quines coses a Internet és exhibicionisme, per a ells no és així. També crec que la possibilitat d'enregistrar-ho tot fa que coses com el *bullying*, que ja existia a la meua època, es magnifiquin.

Potser la gran diferència és que els adolescents escriuen cada vegada pitjor.

Escriuen molt diferent. Hi ha coses que no entenc, com algunes emoticones que s'inventen. Cada grup té les seves abreviacions, les fan entre ells i és un vocabulari tancat. A mi em sembla molt interessant. No sé si el problema són aquests mitjans o si és el sistema educatiu. Quan jo era petita també teníem la televisió i els meus pares no me la deixaven mirar tota l'estona.

Què opinen els pares de les nenes de la seva relació amb Internet?

No en vàrem parlar gaire, però sí que em va cridar l'atenció que una de les mares de les nenes estava sovint allà, al costat de la seva filla, mentre ella xatejava. És a dir, li deixa tot

l'espai del món, però sap perfectament què fa la seva filla a Internet.

T'agrada el tractament que *La red social* dóna de les xarxes socials?

És una pel·lícula que m'encanta. M'agrada perquè té un punt molt inquietant. Jo estic cansada que etiquetin fotos de mi al Facebook. De fet, al final, una continua al Facebook per controlar la informació que hi surt. I això hi és, a *La red social*: la violació de la privacitat és la base de Facebook. En aquest sentit, hi ha adolescents de trenta anys que es tornen bojos amb allò que la persona que li interessa posa a Facebook o amb l'estat sentimental que hi consta.

Tens Facebook? Quin ús en fas?

Tinc Facebook. Primer el volia utilitzar per a enllaçar-lo a la meua web i tenir només contactes de feina, però de seguida em va trobar gent de l'EGB. Ara tinc aquesta gent de l'escola amb qui no parlo des de fa molts anys, gent de feina i els meus amics. Bàsicament l'utilitzo per a fer el burro amb la gent a la que veig sovint.

Quin ús creus que s'ha de fer d'Internet en relació al cinema?

Crec que s'haurien de posar totes les cartes sobre la taula. Jo defenso els drets d'autor, perquè fer cinema costa molts diners i hi ha molta gent que hi treballa; però ens hem de fer un plantejament general: hi ha països que també tenen Internet i no tenen ni la meitat de descàrregues que tenim aquí, potser perquè tenen millor televisió o distribució.